

Vergaderjaar 2017–2018

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 2394

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 september 2017

Op verzoek van de vaste commissie voor Economische Zaken stuur ik u hierbij de kernpunten van mijn reactie die ik bij de openbare raadpleging door de Europese Commissie (hierna: de Commissie) over de gerichte herziening van de EU-richtlijnen inzake consumentenrecht wil inbrengen. De Commissie beoogt via deze consultatie de ervaringen en meningen van stakeholders uit overheden, bedrijven, toezichthouders en consumenten te verzamelen. De volledige beantwoording wordt zo spoedig mogelijk aan uw Kamer toegezonden. De openbare raadpleging loopt tot en met 8 oktober 2017.

Achtergrond

Eind mei 2017 heeft de Commissie de resultaten gepubliceerd van de «fitness check» van het consumenten- en marketingrecht en de evaluatie van de richtlijn consumentenrechten (hierna: REFIT). Kern van de resultaten is dat de geëvalueerde richtlijnen nog steeds in staat zijn om consumentenproblemen aan te pakken. Wel is op bepaalde onderdelen actualisering nodig, in het bijzonder om de regels beter in lijn te brengen met huidige digitale ontwikkelingen en om de verschillen tussen lidstaten op het gebied van handhaving en (individuele) schadeloosstelling van consumenten te stroomlijnen.

Kernpunten

Mijn reactie in de consultatie op de hieronder beschreven onderdelen vormen nog geen definitieve standpuntbepaling. Hiervoor is nader overleg met de betrokken stakeholders en inzicht in de uitkomsten van de consultatie nodig. Ik verwacht dat ook andere stakeholders zoals de Autoriteit Consument en Markt (ACM) en de Consumentenbond op deze consultatie zullen reageren vanuit hun kennis en ervaring van de bevroegde onderwerpen. Indien de Commissie komt met nieuwe

voorstellen voor aanpassing van de richtlijnen zal ik uw Kamer tijdig betrekken bij de formulering van het definitieve Nederlandse standpunt.

Op voorhand wil ik aangeven dat in Nederland het toezicht op de regels inzake consumentenbescherming belegd is bij de ACM en dat de ACM boetes kan opleggen aan ondernemers bij inbreuken op de consumentenregels. Uit de evaluatie van de ACM is gebleken dat zij doeltreffend is en bijdraagt aan goed functionerende markten en aan het beschermen van de consument. Daarnaast geldt dat de mogelijkheden voor consumenten om hun recht te halen in ons rechtssysteem goed zijn verankerd.

Nieuwe ontwikkelingen

De Commissie constateert in de REFIT een aantal transparantieproblemen in gevallen waar consumenten een product of dienst afnemen via een online marktplaats. Zo is volgens de Commissie onduidelijk of consumenten van het platform zelf kopen of van iemand anders. Ook is volgens haar vaak onduidelijk of de contracterende partij optreedt als handelaar of als consument, waarbij in het laatste geval de EU-regels voor consumentenbescherming niet gelden. De Commissie vraagt in de consultatie naar een opvatting over het opleggen van bepaalde informatieverplichtingen aan online marktplaatsen. Ik geef aan dat ik de verschillende vraagstukken die de Commissie op dit terrein benoemt, herken. Daarbij geef ik aan dat transparantie van online marktplaatsen belangrijk is voor het consumentenvertrouwen en adviseer ik de Commissie de mogelijkheden te onderzoeken om meer transparantie te creëren, zodat de consument weet met wie hij een overeenkomst sluit en tot wie hij zich kan wenden in geval van problemen.

De Commissie gaat vervolgens in op «gratis» online diensten, waarbij consumenten niet met geld betalen maar gegevens verstrekken om de dienst geleverd te krijgen. De Commissie vraagt naar de wenselijkheid van het uitbreiden van de regels zodat consumenten ook bij «gratis» online diensten recht hebben op precontractuele informatie en de aankoop kunnen annuleren. Ik geef aan het belangrijk te vinden dat er een gelijk speelveld is, of bedrijven nu diensten aanbieden voor geld of voor gegevens en dat bovendien kritisch gekeken moet worden naar de toegevoegde waarde van alle precontractuele informatieverplichtingen.

Handhaving en schadeloosstelling

Vervolgens gaat de Commissie in op vraagstukken over handhaving en de (individuele) schadeloosstelling van consumenten. Met schadeloosstelling wordt verwezen naar wat consumenten kunnen doen als hun rechten zijn geschonden (zoals het beëindigen van de overeenkomst of geld terugkrijgen). Uit de REFIT blijkt volgens de Commissie dat consumenten op dit moment volgens EU-wetgeving geen individuele rechten hebben om verhaal te zoeken: dit hangt af van de nationale wetgeving. Ook blijkt volgens haar uit de REFIT dat verschillende en ondoeltreffende nationale regels bestaan binnen de lidstaten, hetgeen kosten veroorzaakt voor handelaren die grensoverschrijdend werken en nadelig is voor consumenten. Ik geef aan dat het Nederlandse rechtssysteem reeds voorziet in verhaalsrechten. Dit zou als uitgangspunt kunnen dienen voor andere lidstaten. Borging van verhaalsmogelijkheden in alle lidstaten zou een gelijk speelveld voor ondernemers in de EU dichterbij brengen.

Tot slot gaat de Commissie in op sancties die staan op inbreuken door ondernemers op het consumentenrecht. Uit de REFIT blijkt dat handelaren die de consumentenregels schenden in de lidstaten op zeer verschillende manieren worden bestraft. De nationale sancties blijken niet altijd

evenredig, doeltreffend en afschrikwekkend genoeg om naleving van de regels te garanderen. Ik geef aan dat wat mij betreft alle lidstaten – net als in Nederland het geval is – boetes moeten kunnen opleggen voor inbreuken op de EU-regels inzake consumentenbescherming.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp